

فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران
I. F. I. R. A. N. V. O. L. L. E. Y. B. A. L. F. E. D. E. R. A. T. I. O. N.

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
تاسیس باشگاه ورزشی
در رشته والیبال

اردیبهشت ماه ۱۴۰۰

معاونت توسعه ورزش نخبگانی و حرفه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
تأسیس باشگاه در رشته ورزشی والیبال

فهرست عناوین :

صفحه ۴	۱. چارت سازمانی
صفحه ۵	۲. مقدمه
صفحه ۶	۳. اهداف (ضرورت و اهمیت)
صفحه ۷	۴. تعاریف رشته ورزشی و زیر مجموعه های آن
صفحه ۸	۵. تعریف زیر مجموعه ها رشته ورزشی
صفحه ۹	۶. حداقل استانداردهای فضای ورزشی
صفحه ۹	۷. شرایط اختصاصی و فنی رشته ورزشی
صفحه ۹	۸. تجهیزات تخصصی والیبال در سالن سرپوشیده
صفحه ۱۰	۹. تجهیزات تخصصی والیبال در سالی
صفحه ۱۱	۱۰. نمای کلی فضای ورزشی سالن سرپوشیده
صفحه ۱۲	۱۱. اندازه و شرایط زمین والیبال ساحلی
صفحه ۱۳	۱۲. تجهیزات باشگاه تخصصی ساحلی
صفحه ۱۴	۱۳. نمای کلی فضای ورزشی ساحلی
صفحه ۱۴	۱۴. تجهیزات باشگاه تخصصی والیبال روی برف
صفحه ۱۵	۱۵. نیروی انسانی متخصص باشگاه تخصصی والیبال
صفحه ۱۵	۱۶. حداقل فضای استاندارد اداری باشگاه تخصصی والیبال
صفحه ۱۶	۱۷. چک لیست بازدید از باشگاه سالی
صفحه ۱۷	۱۸. چک لیست بازدید از باشگاه ساحلی
صفحه ۱۸	۱۹. پاراگراف مصوبه کمیسیون ماده ۵

معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
تاسیس باشگاه در رشته ورزشی والیبال

چارت سازمانی :

باشگاه والیبال

والیبال روی برف

والیبال سالنی

والیبال ساحلی

مقدمه:

امروزه ورزش والیبال جهان از محدوده زمین و باشگاه فراتر رفته است. هر روز شاهد پیشرفت و توسعه همه جانبه این رشته ورزشی در دنیا هستیم. برگزاری مسابقات لیگ جهانی در هر سال و همچنین المپیک و تورنمنت‌های مختلف این رشته نزدیک شدن سطح رقابت بین کشورهای حاضر در این رویدادها پیچیدگی ها و معادلات خاص حاکم بر این گونه مسابقات شرایط ویژه ای را برای کشورهای حاضر در این فرایند رقم زده است. حضور مربیان و تیم مربیگری قدرتمند مدیریت توانمند و برگزارکنندگان متخصص و حامیان و گردش مالی بالا همه حاکی از بکارگیری افرادی با تجربه حرفه ای و تحصیل کرده در زمینه والیبال پایه و والیبال حرفه ای است که این جریان را از ابتدا با یک ساختار نظام مند هدایت می نماید. والیبال در ایران نیز اکنون بیش از هر زمان دیگری با توجه به رشد و موفقیت های کسب شده با در نظر گرفتن جایگاهی که در آسیا و جهان در تمام رده های سنی به آن رسیده است نیازمند توجه بیشتر به امر آموزش آکادمیک و علمی والیبال و همچنین مدیریت واحد در زمینه فعالیت در رشته والیبال میباشد. لذا فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران در راستای اجرای برنامه های عملیاتی برخاسته از استراتژی خود نسبت به تهیه شرایط اختصاصی تأسیس باشگاه ورزشی تخصصی در این رشته را تنظیم و به وزارت ورزش و جوانان اقدام گردید.

با عنایت به اینکه وفق ماده (۱) اساسنامه فدراسیونهای ورزشی آماتوری، فدراسیون ورزشی به عنوان بالاترین مرجع ذیصلاح در هر رشته ورزشی تعیین گردیده و دستورالعمل اختصاصی تأسیس باشگاه مربوطه می بایست مطابق استاندارد های فنی که از سوی فدراسیون جهانی یا کنفدراسیون مربوطه تعیین گردیده تدوین شود، لذا مسئولیت صحت استانداردهای فنی مندرج در این دستورالعمل به عهده فدراسیون والیبال جمهوری اسلامی ایران خواهد بود.

ماده ۱- اهداف : (ضرورت و اهمیت)

به استناد بند الف ماده ۳ قانون اهداف و اختیارات وزارت ورزش و جوانان در خصوص توسعه و تعمیم ورزش همگانی، توسعه و ارتقاء ورزش قهرمانی، ساماندهی و گسترش ورزش حرفه ای، حمایت و تقویت ورزش تربیتی، توسعه و تقویت ورزش بانوان، تحکیم و تقویت معنویت ورزش های اخلاقی و منش پهلوانی در ورزش مبتنی بر فرهنگ ایرانی و ارتقاء و ترویج شایستگی های فنی - حرفه ای در جامعه ورزش از طریق تاسیس باشگاه در رشته های مختلف ورزشی میتوان به این اهداف نائل گردید.

۱-۱- گسترش و توسعه رشته والیبال در میان کلیه اقشار جامعه در رده های مختلف سنی در بخشهای والیبال سالنی، ساحلی، برفی (بانوان و آقایان)

۱-۲- آموزش پایه و علمی والیبال .

۱-۳- شناسایی و کشف استعدادهای برتر در سنین پایه و ایجاد زمینه های لازم برای شکوفایی آنها .

۱-۴- ایجاد پشتوانه های مورد نیاز برای تیمهای ملی در رده های مختلف سنی بانوان و آقایان .

۱-۵- تشکیل تیمهای حرفه ای و حضور فعال در کلیه مسابقات زیر نظر فدراسیون والیبال .

معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای
 کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
 تأسیس باشگاه در رشته ورزشی والیبال

لباس بازیکنان:

ماده ۲ - تعاریف و اصطلاحات رشته ورزشی و زیر مجموعه های آن:

والیبال ورزشی تیمی است بین دو تیم بر روی یک حیاط مستطیل قائم الزویه 18×9 که دارای خطوط مساوی و برابر و یک واسط تور با ارتفاع $2/43$ از هم جدا شده اند که هر تیم مجاز به استفاده از ۶ بازیکن است که اساس بازی از این قرار است که تویی را با زدن ضربه میان دو تیم رد و بدل می کنند. هر تیم برای رد کردن توپ به سوی دیگر تور تنها اجازه سه بار ضربه زدن را دارد و به هنگام برخورد توپ به زمین حریف یا در اثر خطای یک تیم، یک امتیاز به تیم مقابل داده می شود.

تاریخ تصویب کمیسیون ۱۳۹۹/۱۱/۲۰

صفحه 7

نسخه نهایی

۲-۱- والیبال سالتی :

بازی والیبال یک ورزش تیمی و ششمین ورزش محبوب و گسترده ترین ورزش در برخی کشورهای دنیا است که در آن بازیکنان در دو تیم شش نفره، در دو سوی تور قرار می گیرند و سعی میکنند تا طبق قوانین بازی، توپ را از روی تور در زمین تیم مقابل فرود آورند. طول زمین والیبال ۱۸ متر و عرض آن ۹ متر است. هر تیم حداقل باید ۳ ست (دست) از پنج ست بازی را ببرد، تا بتواند برنده مسابقه شود.

۲-۲- والیبال ساحلی :

والیبال ساحلی بر روی شن و با مقرراتی مشابه والیبال سالتی برگزار می شود. این ورزش معمولاً در نواحی ساحلی به ویژه جاهایی که ساحل شنی وسیعی دارند بازی می شود، ولی در برخی کشورهای محصور در خشکی نظیر سوئیس نیز محبوبیت زیادی یافته است. در مسابقات رسمی والیبال ساحلی هر تیم از دو بازیکن تشکیل می شود فاقد مربی و بازیکن ذخیره است. اما در مسابقات تفریحی و غیر رسمی معمولاً تیمها با بیش از دو بازیکن تشکیل می شوند.

۲-۳- والیبال روی برف :

والیبال برفی رشته ای است که در آن دو تیم در زمین پوشیده از برف تقسیم شده توسط تور به رقابت می پردازند. این تیم از دو بازیکن تشکیل شده است. در هنگام بازی تعویض انجام نمی شود (در صورت آسیب دیدگی شدید، محرومیت از بازی، امتناع بازیکن از ادامه بازی، تیم با شکست شناخته می شود). مربی فقط می تواند از روی تریبون مسابقه را تماشا کند. لباس بازیکنان باید یکسان باشد (بکرتنگ و سبک). شماره لباس ها باید ۱ و ۲ باشد. بازیکنان باید کفش (کفش ورزشی یا چکمه) بپوشند.

ماده ۳ - حداقل استانداردهای فضای ورزشی (متر، مساحت و ..):

ابعاد سالن ورزشی سالی:

حداقل عرض (متر)	حداقل طول (متر)	
۱۷	۲۶	زمین
۹	۱۸	زمین بازی
۱۴	۷	زمین مینی والیبال
۳	۳	منطقه آزاد

ماده ۴ - شرایط اختصاصی و فنی رشته ورزشی والیبال:

۴-۱-۱ تجهیزات تخصصی والیبال سالی در سالن سرپوشیده:

- الف) حداقل استاندارد سالن به ابعاد ۲۶×۱۷
- ب) ارتفاع سقف داخلی حداقل ۷ متر
- پ) منطقه آزاد: خطوط کناری حداقل ۳-----متر
خطوط انتهایی حداقل ۴-----متر
- ت) کفپوش مورد تأیید
- ث) نور: حداقل ۸۰۰ لوکس
- ج) ژنراتور برق اضطراری
- چ) توپ مورد تأیید فدراسیون
- ح) ایمنی دیوارها
- خ) داشتن وسایل کمک آموزشی- توپ مدیسن بال- طناب و کش
- د) لباس متحدالشکل

معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

فدراسیون جهانی
وزارت ورزش و جوانان

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
نایس باشگاه در رتبه ورزشی والیبال

ذراکت تمویض

رانتن

۵ز) میله والیبال و محافظ آن با ارتفاع ۲,۵۵ متر

س) سکوی داوری

ش) سبد توپ

ص) میله اندازه گیری

۵ض) رختکن برای کارآموزان آموزش

۵ط) دوش

۵ظ) سرویس بهداشتی

۵ع) تهویه هوا

تبصره ۱: برای باشگاه های تمرینی و آموزشی داشتن موارد ستاره دار الزامی است.

۴-۱-۲ تجهیزات تخصصی والیبال در سالتی :

الف) زیر ساخت کفیوش: پارکت چوبی

ب) جایگاه نمایندگان فنی و داوری فدراسیون

ت) جایگاه تماشاچیان

ث) ترجیحا مانیتور بزرگ(اسکوربرد)

ج) تجهیزات داوری: چلنج سیستم، تبلت داوران، هدست داوران، نرم افزار برگه امتیازات، تابلو شماره انداز)

ح) رختکن برای داوران

تبصره ۲: موارد ذکر شده برای صدور پروانه باشگاه الزامی نمی باشد.

تاریخ تصویب کمیسیون ۱۳۹۹/۱۱/۲۰

صفحه 10

نسخه نهایی

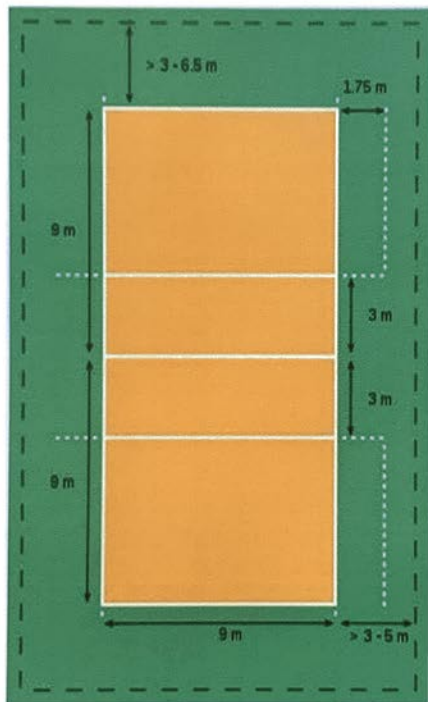
معاونت توسعه ورزش نخبگانی و حرفه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
تأسیس باشگاه در رشته ورزشی والیبال

زمین استاندارد والیبال

تاریخ تصویب کمیسیون ۱۳۹۹/۱۱/۲۰

صفحه ۱۱

نسخه نهایی

۴-۲-۱ اندازه ها و شرایط زمین والیبال ساحلی

- (الف) طول ۱۶ متر
(ب) عرض ۸ متر
(ت) منطقه آزاد حداقل ۳ متر
(ث) منطقه یک سوم (حمله) وجود ندارد
(ج) خط وسط زمین وجود ندارد
(ح) پهنای تمام خطوط حداقل ۵ و حداکثر ۸ سانتیمتر است
(خ) فضای بالای زمین بایستی حداقل ۵ متر عاری از هرگونه مانع باشد
(د) سطح زمین از شن (ماسه) یک دست که حداقل باید دارای ۴۰ سانتیمتر عمق باشد پوشیده شده باشد
(ذ) ماسه بایستی از الک گذرانده شده و دارای اندازه مناسب و قابل قبول باشد (زبروخشن نباشد)
(ر) ماسه بایستی عاری از هرگونه اشیاء آسیب رسان - صدف - سنگ و... باشد
(ز) رنگ خطوط زمین بایستی کاملاً مغایر با رنگ ماسه باشد
(س) خطوط زمین باید از نور با مواد مقاوم باشد
(ش) مواد خطوط زمین بازی نرم و قابل انعطاف باشند

۴-۲-۲ تجهیزات باشگاه تخصصی ساحلی:

- الف) * ماسه مورد تایید و استاندارد فدراسیون
ب) چتر
ت) جایگاه تماشاچی
ث) میز و نیمکت
ج) * توپ استاندارد والیبال ساحلی
ح) * تور (به طول ۸/۵ متر و ارتفاع ۱ متر و مشبک های آن ۱۰*۱۰ سانتی متر باشد)
خ) * آنتن
د) سکوی داوری ساحلی
ذ) * میله والیبال (مخصوص هوای آزاد تلسکوپی و قابل تنظیم)
ر) * حفاظ میله
ز) * خط کش اندازه گیری تور
س) * خط
ش) * منطقه آزاد از هر طرف ۵ تا ۶ متر (از خطوط کناری و انتهایی)
ص) رختکن
ض) * سرویس بهداشتی
ط) * تجهیزات مخصوص آب پاشی در زمان گرم شدن ماسه
ظ) کیف مجهز به کمک های اولیه

۴-۲-۳ مشخصات توپ والیبال ساحلی:

- الف) ضد آب
ب) انعطاف پذیر
ت) محیط توپ ۶۶ تا ۶۸ سانتی متر
ث) وزن توپ ۲۶۰ تا ۲۸۰ گرم
ج) فشار هوا داخل توپ ۰،۱۷۵ تا ۰،۲۲۵ کیلوگرم بر سانتی متر مربع

تیمبره ۳: برای باشگاه های تمرینی و آموزشی داشتن موارد ستاره دار الزامی است

۳-۴ والیبال برفی

والیبال برفی از جمله رشته‌های زمستانی است که توسط ۲ تیم ۳ نفره بازی می‌شود. (۳ نفر بازیکن و یک نفر ذخیره)

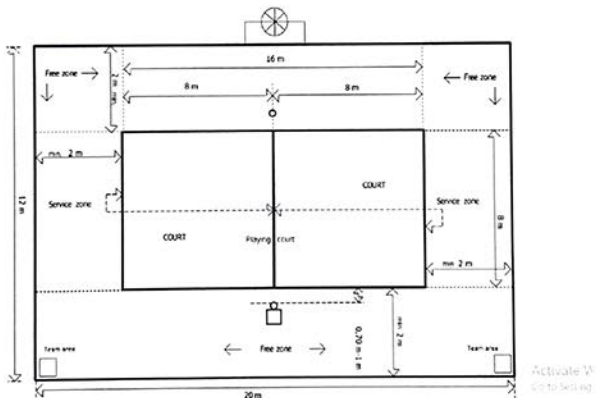
اکثر قوانین این رشته همانند والیبال ساحلی می‌باشد و تنها تفاوت‌های ذیل بین دو رشته موجود است:

۳-۴-۱- اندازه زمین والیبال برفی: طول ۱۶ متر عرض ۸ متر منطقه آزاد حداقل ۳ متر

۳-۴-۲- کفش مورد استفاده در این رشته استوک مانند فوتبال می‌باشد.

۳-۴-۳- بازیکنان مجاز به استفاده از هر لباسی هستند اما رنگ کلیه آن‌ها باید یک رنگ (ترجیحاً مشکی) باشد. ضمناً در نهایت باید شورت ورزشی و کاورهای یک رنگ دارای شماره‌ی ۱ تا ۴ به تن داشته باشند.

۳-۴-۴- عمق برف در محوطه زمین باید حداقل ۴۰ سانتی‌متر باشد تا از بروز مصدومیت بر اثر برخورد با سنگ یا اشیاء سخت درون زمین جلوگیری کند. محوطه آزاد اطراف زمین بازی باید از هر طرف حداقل ۳ متر باشد. برف باید به صورت کوبیده و متراکم باشد. (یخ زده نباشد)

معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای
 کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
 تأسیس باشگاه در رشته ورزشی والیبال

ماده ۵ - نیروی انسانی متخصص باشگاه والیبال:

۵-۱- برای هر سالن یک مربی و به ازای هر زمین یک کمک مربی الزامی است.

۵-۱-۱- مربی (مستول اصلی آموزش) در باشگاه بایستی دارای مدرک حداقل درجه ۲ داخلی باشد.

۵-۱-۲- کمک مربی دارای مدرک درجه ۳ داخلی با حداقل ۱ سال سابقه کاری باشد.

تبصره ۴: در شهرهای دارای مدارک مربیگری بالاتر اولویت استفاده از مربیان درجات بالاتر می باشد.

۵-۲- به ازای هر زمین، باشگاه مجوز ثبت نام از ۳۰ دانش آموز دارد.

ماده ۶:

دستورالعمل پس از تصویب در کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ وزارت ورزش و جوانان، می بایست ممهور به مهر و امضاء رئیس و فدراسیون مربوطه برای ابلاغ به ادارات کل ورزش و جوانان استانی سراسر کشور و دیگر مراجع ذیربط گردد.

تاریخ تصویب کمیسیون ۱۳۹۹/۱۱/۲۰

صفحه 15

نسخه نهایی

معاونت توسعه ورزش تهرمانی و حرثه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرثه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
نابیس باشگاه در رتبه ورزشی والیبال

چک لیست بازدید از باشگاه سالنی

سالن مسابقه و تجهیزات ورزشی مرتبط		
مزومات فنی و تجهیزات ورزشی	استاندارد FIVB	موارد موجود
• حداقل استاندارد سالن به ابعاد	۲۶×۱۷	
• ارتفاع سقف داخلی	حداقل ۷ متر	
• منطقه آزاد : خطوط کناری	حداقل ۴ متر	
خطوط انتهایی	حداقل ۳ متر	
• کفپوش مورد تایید		
• نور	حداقل ۸۰۰ لوکس	
• زینت‌آور برق اضطراری		
• توپ مور تایید فدراسیون		
• ایمنی دیوارها		
• داشتن وسایل کمک آموزشی - توپ مدیسین		
بال - طناب و کش		
لباس متحدالشکل		
راکت تمویش		
آنتن		
• میله والیبال و محافظ آن با ارتفاع ۲,۵۵ متر		
سکوی داوری		
سبد توپ		
میله اندازه گیری		
• رختکن برای کارآموزان آموزش		
• دوش		
• سرویس بهداشتی		
• تهویه هوا		

نسخه ۵ : برای باشگاه های تمرینی و آموزشی داشتن موارد ستاره دار الزامی است.

تاریخ تصویب کمیسیون ۱۳۹۹/۱۱/۲۰

صفحه 16

نسخه نهایی

معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
تأسیس باشگاه در رتبه ورزشی والیبال

چک لیست بازدید از باشگاه ساحلی

سالن مسابقه و تجهیزات ورزشی مرتبط		
موارد موجود	استاندارد FIVB	ملزومات فنی و تجهیزات ورزشی
		• ماسه مورد تأیید و استاندارد فدراسیون
		• چتر
		• جایگاه تماشاچی
		• میز و نیمکت
		• توپ والیبال ساحلی
		• تور
		• آنتن
		• سکوی داوری ساحلی
		• میله والیبال
		• حفاظت میله
		• خط کش اندازه گیری تور
		• خط
		• منطقه آزاد از هر طرف ۵ تا ۶ متر (از خطوط کناری و انتهایی)
		• رختکن
		• سرویس بهداشتی
		• تجهیزات مخصوص آب پاشی در زمان گرم شدن ماسه
		• کیف مجهز به کمک های اولیه

تبره ۶: برای باشگاه های تمرینی و آموزشی داشتن موارد ستاره دار الزامی است.

معاونت توسعه ورزش قهرمانی و حرفه ای
کمیسیون اصلی موضوع ماده ۵ / دفتر توسعه ورزش حرفه ای و امور باشگاهها

دستورالعمل ضوابط فنی و تخصصی
تأسیس باشگاه در رشته ورزشی والیبال

ماده ۷:

این دستورالعمل در ۷ ماده و ۶ تبصره در تاریخ ۱۳۹۹/۱۰/۲۰ توسط فدراسیون والیبال تهیه گردیده و در تاریخ ۱۳۹۹/۱۱/۲۰ به تصویب کمیسیون ماده (۵) وزارت ورزش و جوانان رسیده است و پس از ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

تاریخ تصویب کمیسیون ۱۳۹۹/۱۱/۲۰

۱۸ صفحه

نسخه نهایی

